



Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.398.2025

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 11571 Posłanek: Pani Iwony Marii Kozłowskiej i Pani Anny Wojciechowskiej, w sprawie potrzeby wzmocnienia wsparcia dla gospodarstw domowych zagrożonych ubóstwem i niedostatkiem, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Kierownictwo Ministerstwa ma świadomość sytuacji osób ubogich i ich rodzin i dokłada wszelkich starań by udzielane wsparcie w jak największym stopniu odpowiadało ich potrzebom i było dostosowane do zmieniającej się sytuacji.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, którym nie są one w stanie sprostać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta ma charakter pomocniczy, stanowi też dopełnienie świadczeń, które prawnie zabezpieczone są przez inne systemy. Osoby ubiegające się o pomoc z systemu pomocy społecznej powinny w pierwszej kolejności skorzystać z uprawnień przysługujących im na gruncie innych systemów, a także z własnych zasobów majątkowych (pieniężnych i niepieniężnych) oraz możliwości działania.

Uprawnienia do świadczeń z pomocy społecznej uzależnione są od wysokości dochodu. Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej kryteria dochodowe podlegają weryfikacji co 3 lata, z uwzględnieniem wyniku badań prognozy interwencji socjalnej. Kolejna po roku 2021 weryfikacja kryteriów dochodowych została przeprowadzona w 2024 r., ustanawiając od 1 stycznia 2025 r. następujące progi dochodowe w pomocy społecznej:

- dla osoby samotnie gospodarującej – 1 010 zł (wzrost o 30%, tj. o 234 zł);
- dla osoby w rodzinie – 823 zł (wzrost o 37%, tj. o 223 zł).

Nowe kryteria oznaczają z jednej strony objęcie wsparciem większej grupy osób i rodzin o najniższych dochodach, z drugiej zaś transfer wyższych świadczeń, także do osób już korzystających z pomocy. Zmiana kwot kryteriów dochodowych wpłynęła również na podwyższenie maksymalnej kwoty zasiłku stałego do 1 229 zł (wzrost o 23%, tj. o 229 zł).

Kierownictwo Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MRPiPS), dążąc do poprawy sytuacji bytowej osób samotnych, rodzin, w tym rodzin z dziećmi, osób starszych, czy osób z niepełnosprawnościami, realizuje programy w obszarze pomocy społecznej finansowane zarówno ze środków krajowych jak i unijnych, wśród których wymienić można m.in.: program „Posiłek w szkole i w domu”; program „Opieka 75+”; program „Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027”.

Informuję, że w Ministerstwie powołano Zespół do spraw reformy systemu pomocy społecznej, w skład którego weszli zarówno eksperci, jak i praktycy. Do zadań zespołu należy ocena skuteczności funkcjonujących w ramach systemu pomocy społecznej rozwiązań,

dostępności świadczeń, usług i innych form wsparcia, a także ocena sytuacji pracowników systemu pomocy społecznej. Na tej podstawie opracowane zostaną propozycje rozwiązań systemowych i prawnych reformujących system pomocy społecznej.

Przygotowana reforma winna doprowadzić do integracji różnych form wsparcia oraz współpracy pomiędzy instytucjami państwowymi, samorządami, organizacjami pozarządowymi i lokalnymi społecznościami, co przyczyni się do zwiększenia skuteczności podejmowanych działań pomocowych.

Weryfikacja kryteriów dochodowych w pomocy społecznej wpisuje się w przeciwdziałanie ubóstwu w Polsce. Obecne Kierownictwo Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, we współpracy z ekspertami i stroną społeczną, podjęło prace w kierunku wprowadzenia corocznej obowiązkowej weryfikacji kryteriów dochodowych w pomocy społecznej. W styczniu wysłano wniosek o wpis nowelizacji ustawy o pomocy społecznej w tym zakresie.

Informuję przy tym, że uproszczenie systemu świadczeń skierowanych do rodzin z dziećmi poprzez ich usystematyzowanie i dostosowanie do potrzeb rodzin o najniższych dochodach oraz coroczna weryfikacja kryteriów dochodowych uprawniających do uzyskania świadczeń m.in. z pomocy społecznej zostały wpisane do wykazu priorytetów polityki członków Rady Ministrów.

Warto zaznaczyć, iż zadania wymienione w ww. wykazie to zadania najważniejsze, które będą podlegały szczególnemu monitoringowi i będą realizowane równoległe do dotychczasowych planów i zobowiązań Kierownictwa Ministerstwa.

Osoby pochodzące z rodzin zagrożonych ubóstwem i niedostatkiem, często ze względu na wieloletni brak zatrudnienia, zmagają się nie tylko z trudnościami ekonomicznymi, ale również z ograniczonym dostępem do usług społecznych, niską samoocena oraz różnymi barierami psychologicznymi, które utrudniają im powrót na rynek pracy. W grupie tej są również osoby z rodzin wielodzietnych, czy z niższym poziomem wykształcenia, które potrzebują indywidualnego wsparcia w powrocie na rynek pracy. Na mocy przepisów ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia osoby te po zarejestrowaniu się jako bezrobotne mogą skorzystać ze wsparcia w zakresie aktywizacji zawodowej, którego udzielają powiatowe urzędy pracy. Wsparcie to obejmuje m.in.:

- pomoc w znalezieniu pracy, przede wszystkim przez pośrednictwo pracy oraz poradnictwo zawodowe;
- pomoc w rozwoju zawodowym przez oferowane szkolenia, bon na kształcenie ustawiczne;
- pomoc w zdobyciu doświadczenia zawodowego poprzez oferowane staże;
- skierowanie do prac społecznie użytecznych;
- pomoc w podjęciu zatrudnienia subsydiowanego u pracodawcy przez skierowanie do pracy na refundowane stanowiska pracy;
- pomoc w podjęciu pracy w ramach bonu na zasiedlenie;
- skierowanie do udziału w programie specjalnym w przypadku, gdy istnieje konieczność zastosowania pozaustawowych form wsparcia;
- pomoc finansową w podjęciu działalności gospodarczej, pozwalającą również na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa niezbędnego dla osoby zakładającej własną firmę;
- pomoc w ramach pakietu aktywizacyjnego, który może łączyć różne formy pomocy, dostosowane do indywidualnych potrzeb osoby bezrobotnej.

Warto nadmienić, że członkowie rodzin wielodzietnych posiadający Kartę Dużej Rodziny oraz długotrwale bezrobotni mają pierwszeństwo w skierowaniu do udziału w dostępnych formach pomocy.

Szczególną grupę wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy stanowią osoby długotrwale pozostające poza rynkiem pracy, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej. Osoby te, z uwagi na wielowymiarowość i specyfikę ich problemów, wymagają kompleksowego wsparcia w procesie powrotu na rynek pracy. W związku z tym wprowadzono możliwość zawierania porozumienia o współpracy pomiędzy urzędem pracy a instytucjami pomocy społecznej, które ma na celu zaplanowanie i realizację działań kierowanych do ich wspólnego klienta. Porozumienie zawierać ma w szczególności zasady współpracy oraz tryb obowiązkowej wymiany informacji o udzielonej pomocy i jej efektach oraz planowanych wobec osoby długotrwale bezrobotnej działaniach. Ponadto, powiatowy urząd pracy może skierować osobę długotrwale bezrobotną do centrum integracji społecznej w celu realizacji indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego.

Powiatowe urzędy pracy mają również możliwość zlecania działań w zakresie reintegracji społecznej. Działania te mogą być realizowane przede wszystkim w formie indywidualnych lub grupowych porad specjalistycznych, w tym spotkań z psychologiem, warsztatów motywacyjnych, grup terapeutycznych lub grup wsparcia. Celem świadczonej w takich formach pomocy jest nie tylko ułatwienie osobom z rodzin dotkniętych ubóstwem i niedostatkiem wejścia lub powrotu na rynek pracy, ale też poprawa ich ogólnej sytuacji życiowej, udzielenie im wsparcia w procesie reintegracji zawodowej i społecznej oraz przeciwdziałanie międzypokoleniowemu przekazywaniu ubóstwa i wykluczenia społecznego.

W najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy znajdują się osoby niepełnosprawne. Odpowiedzią na ich potrzeby może być opracowanie instrumentu zatrudnienia wspomaganego w ramach projektu finansowanego Funduszy Europejskich dla Rozwoju Społecznego (FERS). Projekt realizowany będzie przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej i Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

Zatrudnienie wspomagane i wsparcie trenera pracy pozwoliłoby wielu osobom z niepełnosprawnościami zwiększyć szanse na zatrudnienie poprzez skuteczną, zindywidualizowaną aktywizację zawodową. Usługa zatrudnienia wspomaganego będzie realizowana przez Agencje Zatrudnienia Wspomaganego zatrudniające wyspecjalizowany personel merytoryczny, w tym przede wszystkim trenerów pracy. Działania podejmowane na poszczególnych etapach zatrudnienia wspomaganego obejmą w szczególności wsparcie dopasowane do potrzeb i możliwości osoby z niepełnosprawnościami, adekwatne do etapu jej zatrudnienia. Zatrudnienie wspomagane uzupełni funkcjonujące instrumenty rynku pracy kierowane do osób z niepełnosprawnościami, stanowi też odpowiedź na postulaty środowiska i organizacji działających na rzecz aktywizacji zawodowej tej grupy.

Informuję, że 21 sierpnia 2025 r. został ogłoszony program Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Wsparcie aktywizacji zawodowej opiekunów osób niepełnosprawnych” – edycja 2025. Program kierowany jest do opiekunów osób z niepełnosprawnościami. Jego głównym celem jest aktywizacja zawodowa tej grupy osób. Działania realizowane w jego ramach podzielono na dwa moduły:

- Moduł I – Doradztwo zawodowe i planowanie kariery uczestnika programu oraz pomoc w uzyskaniu zatrudnienia. Moduł obejmuje m.in.: indywidualne konsultacje z doradcą zawodowym, analizę kompetencji i wsparcie w wyborze ścieżki zawodowej, wsparcie

w poszukiwaniu pracodawców oferujących zatrudnienie na warunkach umożliwiających łączenie obowiązków zawodowych z obowiązkami wynikającymi ze sprawowania opieki nad osobą z niepełnosprawnością;

- Moduł II – Wsparcie psychologiczne i społeczne uczestnika Programu oraz podnoszenie kwalifikacji uczestnika Programu przez udział w szkoleniach i kursach, obejmuje m.in.: szkolenia lub kursy z obszaru już posiadanych umiejętności/kwalifikacji - aktualizacja wiedzy po przerwie w wykonywaniu pracy, szkolenia lub kursy zawodowe pozwalające uzyskać nowe kompetencje i/lub uprawnienia zawodowe, konsultacje z psychologiem i coachem kariery.

Na realizację działań w ramach programu przewidziano w 2025 r. środki w kwocie 30 000 000 zł. Podmiotami uprawnionymi do jego realizacji są m.in. podmioty ekonomii społecznej, publiczne służby zatrudnienia, Ochotnicze Hufce Pracy, agencje zatrudnienia, instytucje szkoleniowe oraz jednostki samorządu terytorialnego.

Celem szczegółowym programu jest wsparcie aktywności zawodowej opiekunów osób niepełnosprawnych w liczbie nie mniejszej niż 1000 osób. Na etapie oceny sprawozdań będzie weryfikowane, jaki procent opiekunów osób niepełnosprawnych, objętych działaniami w ramach programu, znalazł zatrudnienie.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Katarzyna Nowakowska

Podsekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/